

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
Факультет математики, інформатики та економіки
Кафедра соціології та філософії

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти "магістр"

на тему: «БЛАГОПОЛУЧЧЯ МОЛОДІ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОГО
РОЗВИТКУ МІСТА (НА ПРИКЛАДІ МІСТА МЕЛІТОПОЛЯ)»

Виконала: здобувачка вищої освіти
групи М 522-і
денного відділення
054 Соціологія
освітня програма
Соціологія муніципальної політики
Мочарій Дар'я Володимирівна
Керівник: кандидат філософських наук
Доцент Афанасьєва Л.В
Рецензент: доктор соціологічних наук,
професор кафедри психології та
соціальної роботи
проректор з наукової роботи
та інноваційної діяльності
Хортицької навчально-реабілітаційної
національної академії
Гордієнко Н.М.

Запоріжжя — 2023 року

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ БЛАГОПОЛУЧЧЯ МОЛОДІ	
1.1. Молодь як об'єкт соціологічного дослідження	10
1.2. Поняття і сутність державної молодіжної політики в контексті підвищення рівня їх благополуччя	22
РОЗДІЛ 2. ЧИННИКИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ІНДЕКСУ БЛАГОПОЛУЧЧЯ МОЛОДІ МЕЛІТОПОЛЯ	
2.1. Благополуччя молоді як індикатор успіху молодіжної політики: репрезентація результатів фокус-групових дискусій	34
2.2. Дорожня карта підвищення рівня індексу благополуччя молоді	50
РОЗДІЛ 3. МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА ТА МОБІЛЬНІСТЬ МОЛОДІ В ВОЄННІ ЧАСИ	
3.1. Проблеми молоді тимчасово окупованого Мелітополя	57
3.2. Цінності української молоді в часи війни та повоєнний період	61
ВИСНОВКИ	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	71
ДОДАТКИ	76

АНОТАЦІЯ

Мочарій Дар'я Володимирівна. Благополуччя молоді як запорука успішного розвитку міста (на прикладі міста Мелітополь)

Дослідження присвячено соціологічному вивченню молоді, як соціально-демографічної групи, та молодіжній політиці. В роботі проаналізовано сутність молодіжної політики щодо забезпечення умов для входження в життя нового покоління. Молодіжна політика є окремим напрямком, який характеризується високим рівнем міжсекторальності. Вона спрямована на створення соціально-економічних, політичних, організаційно-правових умов і гарантій. Її визначають як діяльність, спрямовану на створення соціально-економічних, політичних, організаційно-правових умов і гарантій виконання поставлених завдань.

Застосовувався аналіз кращих вітчизняних і міжнародних практик залучення молоді до суспільно корисної діяльності як невід'ємної складової сталого розвитку міських громад. Показником успішності міських громад та можливості реалізації ними свого потенціалу є рівень співпраці та діалогу з молоддю, коли молоді люди усвідомлюють свою частку відповідальності за життя громади. Тому створення належних умов для повноцінної участі молоді у вирішенні суспільних проблем є найвпливовішим чинником стимулювання зусиль місцевої влади та способом розкриття потенціалу громади, надаючи таким чином стимул для її сталого розвитку.

Використання методології якісного дослідження (обговорення у фокус-групах та open-space), надало можливість визначити основні проблеми молоді, а також розробити рекомендації про щодо їхнього вирішення і якими засобами молоді люди можуть брати участь у суспільному житті. Показані основні індикатори індексу благополуччя молоді. Була розроблена «Дорожня карта підвищення рівня індексу благополуччя міської молоді».

Ключові слова: молодь, благополуччя, молодіжна політика, цінності, мобільність, індекс.

ABSTRACT

Mocharii Daria. The well-being of young people as a guarantee of successful development of the city in war conditions (using the example of Melitopol).

Young people of both socio-demographic groups and youth policy are being studied. The work analyzes the relevance of youth policy, which provides conditions for the entry into life of a new generation. Youth policy is a separate area, which is characterized by a high level of intersectorality. It is aimed at creating socio-economic, political, organizational and legal conditions and guarantees. It is defined as duration, focus on creating socio-economic, political, organizational and legal minds and guarantees for the fulfillment of assigned tasks.

An analysis of a variety of cultural and interethnic practices of introducing young people to socially useful activities as an integral part of the ongoing development of the city was used. An indicator of the success of the urban masses and the possibility of realizing their potential is equally practice and dialogue with youth, when young people recognize their part of the credibility for the life of the community. That the creation of many minds to re-engage youth in problem solving is the most effective way of stimulating efforts and a way of unlocking the potential of a large number of people, thus providing an incentive for its further development.

Currently, the methodology of this study (focus group discussions and open space) was to identify the main problems of young people, as well as develop recommendations on how to solve them and how young people themselves can participate in life together. The main indicators of the index of prosperous youth are shown. A Roadmap for Improving the Urban Youth Well-Being Index was created.

Key words: young people, well-being, youth policy, nationality, mobility, index.

РЕФЕРАТ

Тема магістерської роботи "Благополуччя молоді як запорука успішного розвитку міста (на прикладі міста Мелітополь)"

Здобувачка 2 курсу, 522 М групи, спеціальність 054 Соціологія Мочарій Дар'я Володимирівна.

Науковий керівник кандидат філософських наук, доцент Афанасьєва Л.В.

Предметом дослідження є основні фактори, що сприяють формуванню благополуччя міської молоді та його значення в успішному розвитку міста.

Об'єкт дослідження - благополуччя міської молоді.

Метою магістерської роботи є виявлення, на основі індексу благополуччя молоді, актуальних запитів молоді та розробка практичних рекомендацій для підвищення рівня ефективності міської молодіжної політики.

Задачі магістерської роботи:

- визначити теоретико-методологічні основи дослідження молодіжної політики в системі соціальної політики міста;
- проаналізувати сутність державної молодіжної політики щодо забезпечення умов для входження в життя підростаючого покоління;
- обґрунтувати основні індикатори визначення благополуччя молоді;
 - розробити «Дорожню карту підвищення рівня індексу благополуччя міської молоді».

Загальний зміст: В першому розділі "Теоретики-методологічні засади дослідження благополуччя молоді" здійснено аналіз молоді України та виявленні їх основні пріоритети в житті. Виявлено актуальність вивчення даної соціально-демографічної групи, також зазначені проблеми молоді на теперішній період. Розглянуто соціологічні підходи до вивчення таких понять як "молодь" та "молодіжна політика". Визначені методи дослідження та історія формування молодіжної політики в Україні. Описано роль держави та суспільства в формуванні сучасної та активної молоді. Проаналізовано ІБМ різних країн та зазначені рекомендації.

В основу другого розділу "Чинники підвищення рівня індексу благополуччя молоді Мелітополя" покладенні матеріали комплексного соціологічного дослідження, проведеного Центром соціологічних досліджень МДПУ імені Богдана Хмельницького, на замовлення управління культури та молоді Мелітопольської міської ради Запорізької області, безпосередню участь в якому приймала авторка.

У ході фокус групового опитування та open-sprese було виявлено проблеми, що найбільше хвилюють, задоволеність освітньою програмою та участь нашої молоді у громадському житті та дозвіллі. Серед основних питань, "пов'язаних з безпекою, захищеністю та медичними послугами" виявлені такі, як "насилля" - більшість опитуваних навіть не захотіли розповідати про такі випадки, "медичні послуги" - 9/10 представників молоді негативно оцінюють якість медичних послуг, "працевлаштування" - кожен другий представник має досвід неофіційного працевлаштування.

У даному розділі увагу приділено практичним шляхам підвищення індексу благополуччя мелітопольської молоді.

Проведений аналіз дозволяє стверджувати, що молодь є носієм прогресу та основною частиною суспільства.

За результатами дослідження сформовані **висновки**:

На основі теоретичних та практичних матеріалів виявлено, що молодь є соціально-демографічною групою, яка потребує більшої уваги від держави та суспільства, тому що є носієм прогресу. Підхід до дослідження благополуччя молоді ґрунтується на сучасних науково-теоретичних засадах соціологічної науки до проблем сталого розвитку міських громад та аналізі передових вітчизняних і зарубіжних практик залучення молоді до участі у суспільно-корисній діяльності.

Ці підходи засвідчують, що показником успішності громади міста та можливості реалізації його потенціалу є такий рівень співпраці та діалогу, коли молодь усвідомлює свою частку відповідальності за життя громади. Відтак створення належних умов для повноцінного залучення молоді до вирішення суспільних проблем є найефективнішим чинником активації зусиль органів місцевого самоврядування і засобом залучення потенціалу територіальної громади, а отже і стимулом до її сталого розвитку.

Пропонована методологія якісного дослідження (фокус-групові дискусії та open-space) надала можливості узагальнити поточний стан, описати особливості, тенденції, основні проблеми молоді, а також розробити рекомендації щодо шляхів їх вирішення та засобів залучення молодих людей до участі в громадському житті міста. Також, у ході дослідження, виявлено зміни цінностей молодих людей під час війни та переосмислення пріоритетів та бажань.

Рік виконання магістерської роботи - 2023.

Місце виконання - Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького.

Магістерська робота містить 70 сторінок тексту та список літератури з 69 найменувань.